

Univerzita
Pardubice
Fakulta
zdravotnických studií

doc. Ing. Jana Holá, Ph.D.
Katedra Informatiky, managementu a radiologie
Fakulta zdravotnických studií
Univerzita Pardubice

Oponentský posudek disertační práce

Investiční stimuly a jejich vliv na velikost u podniků

Autorka: Ing. Marie Vondráčková

Technická univerzita v Liberci
Fakulta ekonomická

Rozsah disertační práce: 123 stran textu + přílohy

Cíle práce, aktuálnost tématu a jeho význam pro obor

Cílem disertační práce je kritické zhodnocení dopadu vybraných investičních stimulů na investiční rozhodování podniků, tedy na výši přímých zahraničních investic (PZI). Téma je aktuální a práce by mohla být přínosem pro hodnocení investiční atraktivity České republiky v kontextu jejího rozvoje, ale také v kontextu konkurence zemí V4.

Postup řešení, použité metody, splnění cílů

Autorka vytvořila ucelenou rešerši ke zkoumané problematice na odborné úrovni s použitím relevantních zdrojů. Tato rešerše poskytuje vhodná teoretická východiska pro empirickou část, i když u práce tohoto typu lze očekávat preciznější a systematictější uspořádání.

Autorka dále vymezila ve své práci koncepční rámec, jehož cílem je nastínit metodologickou cestu k verifikaci 9 hypotéz a k naplnění cíle práce. Autorka se dopouští terminologických nepřesností, např. uvádí, že jako metoda výzkumu byl vybrán kvantitativní a kvalitativní výzkum, přičemž v práci žádný kvalitativní výzkum uveden není. Není popsána tvorba dotazníku z hlediska jeho validity a reliability (v dotazníku respondenti hodnotí současný stav, nikoliv stav za dobu svých investic), ani metody pro jeho následné vyhodnocení. Ve vymezení výzkumného vzorku se autorka snaží o reprezentativnost vzorku na úrovni vybraných firem, data však zpracovává z navracených dotazníků, u nichž se reprezentativností nezabývá. Data z dotazníku jsou zpracována do síťového grafu (spider diagram), z textu není však jasné, jak jsou vyhodnocena, jak se v grafu jednotlivé domény dostávají na uvedenou úroveň. Pro testování hypotéz si autorka vybrala regresní analýzu, jejíž výsledky však špatně interpretuje a dopouští se opět terminologických nepřesností (P statistika) i chyb (predikovaný koeficient determinace R^2 se pohybuje v záhadných hodnotách např. tab. 53), přestože se ohybuje v intervalu 0 až 1, což sama uvádí na str. 71, některé tabulky s výsledky nejsou vůbec interpretovány (tab. 16, tab. 29, 34 a další).

Některá data využívaná k výzkumným analýzám jsou k roku 2008, některá k roku 2010, vybraný stimul - infrastruktura se často účelově mění jen na dopravní infrastrukturu a někdy až na silniční dopravu. Práce tak ztrácí na přehlednosti vlivem nedostatečného vymezení jednotlivých veličin a jejich interpretací dle aktuálních potřeb autorky.

Stanovisko k výsledkům disertační práce a k původnímu konkrétnímu přínosu

Většina hypotéz (9 z 12) byla zamítnuta, čímž autorka nepotvrzuje závěry ze svých teoretických východisek a nepotvrzuje tak hlavní výzkumný předpoklad, že přímé zahraniční investice jsou ovlivňovány vybranými stimuly. Bohužel autorka nevyužila hodnotu všech získaných dat, jejichž sběr musel být velice časově náročný, nenašla vhodnou metodologickou cestu k potvrzení výzkumných předpokladů a hypotéz.

Výsledky dotazníku jsou na úrovni četností názorů respondentů a jsou ve shodě s výsledky rešeršovaných prací v teoretické části práce, některé závěry jsou však lehce spekulativní a nedoložené, např. „celkově investoři hodnotili investiční prostředí ČR za kvalitní, bez větších problematických aspektů....“. Pokud dotazník měl odpovědět na otázku, jak hodnotí investoři investiční prostředí, pak chybí operacionalizace proměnné – investiční prostředí.

V závěru práce je znovu uvedeno „Záměrem práce bylo ...zjistit vliv vybraných lokalizačních faktorů na rozhodování investorů....“, aniž by se tedy autorka vyjádřila, zda záměr byl naplněný či nikoliv, také neuvádí žádné limity vlastní práce, které by mohly tento výsledek vysvětlit.

Vyjádření k formální úpravě, jazykové úrovni, systematičnosti, přehlednosti práce

Autorka se dopouští častých gramatických (číslovky, překlipy, velká písmena), typografických (často chybí interpunkce) a stylistických chyb (např. s. 102 „ jak již vyplývá z této skutečnosti „ – z jaké?). Autorka často mění styl psaní, někdy používá ich-formu, někdy množné číslo, někdy os sobě píše jako o autorce, mnohdy používá trpný rod. Bylo by vhodné vybrat jednu formu, jinak se text stává zmatečným. Text v grafech je často špatně čitelný. V mnoha případech autorka špatně cituje, (např. str. 70), některé zdroje chybí úplně (str. 62).

Závěr a vyjádření oponenta

Disertační práce se zabývá aktuální tematikou a vytyčuje si relevantní cíle. V rámci zvoleného cíle předkládá autorka dobře zpracovaná teoretická východiska, na která navazuje empirickou částí. Autorce se podařilo shromáždit velké množství relevantních dat, jejichž hodnotu se jí vždy povedlo dostatečně vytěžit. Četné chyby snižují úroveň práce. Přes uvedené nedostatky **doporučuji tuto disertační práci k obhajobě** před příslušnou komisí v oboru Podniková ekonomika a management a v případě kladného doporučení komise doporučuji autorce udělit titul Ph.D.

V rámci diskuse prosím o zodpovězení otázek:

- Vysvětlíte, proč jste si vybrala jako metodu pro verifikaci hypotéz regresní analýzu a vyjádřete se ke koeficientu R^2 .
- Vyjádřete se ke zmiňovanému kvalitativnímu výzkumu.
- Jak jste validovala dotazník a vyhodnocovala data z něj získaná?

V Pardubicích 24. dubna 2017

Jana Holá

Oponentní posudek disertační práce

Název disertační práce: **Investiční stimuly a jejich vliv na velikost investic u podniků**

Doktorand: **Ing. Marie Vondráčková**

Školící pracoviště: Technická univerzita v Liberci
Ekonomická fakulta

Studijní program: Ekonomika a management
obor Organizace a řízení podniků

Oponent: **doc. Ing. Václav Janeček, CSc.**
Univerzita Hradec Králové
Fakulta informatiky a managementu

Doktorandka se zaměřila na problematiku, která je v současném období stále **aktuální a potřebná**, a to i k vzhledem k probíhajícímu procesu globalizace ekonomiky, jehož součástí přirozeně je i pohyb kapitálu v podobně přímých zahraničních investic do podniků v ČR a dalších zemích zahrnutých do analýzy.

Cíl práce autorka formuluje na s. 17: „*Cílem disertační práce je kritické zhodnocení dopadu vybraných investičních stimulů na investiční rozhodování podniků, tedy na výši PZI, a to prostřednictvím následujících hypotéz, sledujících dopad investičních stimulů na výsledky investorova rozhodování*“. Následuje formulace čtyř hlavních hypotéz, které jsou v případě první, druhé a čtvrté hlavní hypotézy konkretizovány dvěma, resp. třemi hypotézami dílčími. Na straně 18 pak cíle práce a částečně i postup řešení naznačuje pomocí přehledného schématu.

Je třeba ocenit, že vedle pregnantního vyjádření cílů práce doktorandka velmi dobře formulovala i metodický postup, pomocí kterého následně zvolenou problematiku řešila. Uvedla i vysvětlení statistických metod, které pak využila v části věnované zpracování výsledků vlastního výzkumu (odpovědi na dotazníky). Výše uvedenému je věnována první kapitola práce nazvaná „*Koncepční rámec práce a její cíle*“.

Ve druhé kapitole práce nazvané „*Teoretická východiska*“ se doktorandka věnuje vymezení základních pojmů, zejména se zaměřuje na souvislosti pojmů přímé zahraniční investice, investiční pobídky, investiční stimuly. Zároveň uvádí přehled hlavních lokalizačních teorií. Tato část práce je založena na odpovídající odborné literatuře a má přirozeně hlavně kompilační charakter. Tvoří dobrý základ části 4 a 5, které obsahují vlastní výzkum autorky.

Ve třetí kapitole „*Analýza sledovaných investičních stimulů*“ doktorandka popisuje situaci v této oblasti v zemích V4 za období zhruba od poloviny 90. let do roku 2013, 2014 podle toho, jaká jsou dostupná data. Pomocí tabulek a grafů tyto země porovnává a zároveň shromažďuje podklady pro další analýzu.

Jak již bylo uvedeno, hlavní originální přínos autorky je v kapitole 4. „*Průzkum vnímání investičních stimulů podniky*“ a v kapitole 5. „*Vliv investičních stimulů na výši PZI*“. Zde na základě dotazníkového šetření ověřuje hypotézy týkající se vlivu jednotlivých faktorů, resp. stimulů na velikost PZI. Zde formuluje své vlastní závěry a **přináší nové originální**

poznatky. Tato část, vedle poměrně zdařilého přehledu přístupů k problematice lokalizace PZI (lokalizační teorie), představuje **hlavní přínos disertační práce k rozvoji studovaného oboru.** Cíle, které si autorka vytkla, byly beze zbytku splněny. Prokázala tak schopnost systematicky řešit poměrně složitý výzkumný úkol, využila adekvátní metody vědecké práce.

Disertační práce se vyznačuje poměrně **pečlivým obsahovým zpracováním, má logickou strukturu,** která umožňuje čtenáři se v problematice dobře orientovat. Tím spíš je na škodu, že z hlediska stylistického a místy i pravopisného lze v práci nalézt nemálo nedostatků. Uvedu zde stránky, na kterých jsem zachytil nedostatky tohoto druhu, pouze u některých je budu specifikovat. Jedná se o s. 16, s. 18, na které je zaměněno slovo statistiky za slovo „statistiky“, čímž se jistě nikdo nenechá zmást a je to celkem úsměvné, na s. 29 najdeme „spolčenost“ místo společnost, chyby tohoto druhu jsou dále na stranách 36,41, 58, 84, 86 (infrastruktury a na dalších překopírováno), 91, 95 111. Jistě tento výčet není úplný, ale na druhé straně je třeba konstatovat, že tyto vady zpravidla nevedou k problémům s pochopením textu a tudíž ani nesnižují nepochybnou obsahovou hodnotu práce.

Práce obsahuje pečlivě zpracovaný aparát – seznamy zkratk, tabulek, obrázků. V závěru práce je uvedena použitá literatura a další zdroje, které jsou více než dostačující pro zpracování zvolené problematiky. V přílohách je uveden použitý dotazník, v elektronické formě je možné se seznámit se statistickým zpracováním dat získaných dotazníkovým šetřením.

V souvislosti s dotazníkovým šetřením a jeho interpretací vyvolává pozornost skutečnost, že většinou PZI směřují do velkých podniků (58,8 %), do malých pak jen 25,1 % (zdroj Czechinvest, uvedeno na s. 66). Na druhé straně se na s. 102 uvádí, že nejvíce na dotazník odpovědělo malých podniků do 50ti zaměstnanců, bylo jich 42 %. Jak byly tyto skutečnosti vzaty v úvahu při snaze zajistit reprezentativnost odpovědí při dotazníkovém šetření.

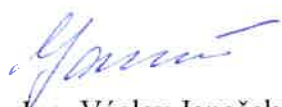
Druhým tématem do diskuse může být i úvaha, zda vysoké PZI nezpůsobují další odliv prostředků, národního bohatství do zahraničí, což jistě dlouhodobě nemůže rozvoji země prospívat. I k tomu se případně může doktorandka vyjádřit.

Třetí, co by možná zasloužilo bližší pozornost je skutečnost, že v případě Polska bylo na rozdíl od dalších zemí V4 zjištěno, že existuje korelace mezi velikostí PZI a infrastrukturou, daňovým zatížením a lidskými zdroji (srov. tabulku na s. 121). Jaké je pro to vysvětlení?

Autorka uvádí v seznamu svých publikací sedm příspěvků většinou ve sbornících z konferencí, ve většině případů je jedinou autorkou. Podle názvů lze usoudit, že se publikace věnují stejné nebo blízké problematice, jako je řešena v disertační práci. **Rozsah a kvalitu publikací autorky lze považovat za dostatečnou.**

Vzhledem ke skutečnosti, že předložená disertační práce obsahuje původní konkrétní poznatky autorky a je zpracována o velmi aktuální problematice, která nesporně patří do studijního programu Ekonomika a management obor Organizace a řízení podniků, **doporučuji předloženou disertační práci k obhajobě.**

V Hradci Králové, 28. dubna 2017

doc. Ing. Václav Janeček, CSc.